

Manövrera lugnt och säkert

Manövrera båten är inte så svårt som man kan tro, men det kräver en del övning. Visst kan det pirra lite i magen när man ska lägga till i en gästhamn full med båtar och folk som iakttar en med stort intresse. Då gäller det att man har koll på läget och att man har lärt känna sin båt.

Text: Bengt Anderhagen Foto: Roland Brinkberg

DAGENS KVINNOR BÖRJAR ta över rodret alltmer, men när det är dags att landa tar oftast mannen över. För säkerhetens skull är det viktigt att bägge parter behärskar båten i alla situationer, någon part kan bli sjuk eller oförmögen att manövrera.

Sättet att manövrera skiljer sig förstås från båt till båt. Det är långkölade båtar med propelleraxlar, båtar med drev, dubbla motorer, vattenjet och båtar utrustade med bogpropellrar. En del är höga och vindkänsliga etc. Jag kan inte redovisa alla metoder hur man manövrerar olika båt- och motortyper, det kräver nästan en egen bok. Däremot vill jag gärna ge en del tips och råd för er som är nyblivna båtägare eller har skaffat en ny båt.

BÖRJA MED ATT åka ut på öppet vatten där du har ordentligt med manöverutrymme. Lär känna dina reglage, hur båten reagerar när du lägger i backen och vad som händer när du gasar. Kolla roderverkan genom att ge fulla roderutslag åt bägge håll och se vilket roderutslag som ger störst effekt. Åt vilket håll girar båten när du släpper rodret? Vad händer när du backar, förmodligen vill båten gira upp åt ett visst håll. Det som sker är den så kallade skovelhulseeffekten. Om propellern är vänstergängad, det vill säga roterar moturs, vill den trycka akterskeppet mot babord, mot vänster, vid gång framåt. Resultatet blir att båten vill gira åt styrbord, åt höger. När du lägger i backväxeln roterar propellern medurs och drar akterskeppet mot styrbord. Den effekten har du glädje av när du lägger till långsides vid en brygga.

NÄR DU KÄNNER dig komfortabel med ratt och reglage är det dags att öva manövrering. Börja med att få båten att vara kvar på samma plats. Det kan behövas när du exempelvis ligger och väntar

Ta tillfället i akt och öva båtmanövrering i sommar. Bilden är från övningsbryggan på Grinda utanför Stockholm.

på broöppning eller i kö utanför en sjömack. Det är ingen större konst om det är vindstilla, men om det blåser och är strömt kan det vara knepigare. Oftast är det lättast att hålla upp aktern mot vinden men testa hur din egen båt beter sig.

Om någon faller överbord är det viktigt att snabbt gira runt och återvända till den nödställda. Kasta i en fendert eller något som inte flyter iväg alltför fort och öva sedan flera gånger med att försöka närma dig föremålet utan att köra över det. Om det är en människa i vattnet måste du ju vara mycket försiktig så att hen inte skadas av vare sig båt eller propeller. Det här är en övning som inte är lätt och ännu svårare om det blåser och går hög sjö, men det här är viktigt att kunna. När du har klarat av det här på ett bra sätt bör du känna din båt mycket bättre och fått ett bra

självförtroende!

Nu är det dags att träna tillläggning vid brygga. Försök att hitta en plats där du kan träna i lugn och ro, gärna vid en brygga som är madrasserad. Innan du lägger till måste du förbereda båten. Lägg ut fendrarna, ta fram tamparna och lägg fast dem i båten. Kolla varifrån det blåser, ibland hjälper vinden till och ibland kan den stöka till det. Ta dig sen sakta och lugnt mot kajen. Att stressa och skrika till den övriga besättningen är ingen bra metod, det brukar bara orsaka problem och otrivsel.

IVISSA LÄGEN kan det vara bråttom med att få fast en tamp i bryggan om vinden vill driva ut båten. Använd reglagen mjukt och konsekvent, inget ryckande fram och tillbaka, det ger bara ett oproffsig intryck. Var försiktig med fingrar, armar och ben om

båten kommer för nära någon annan båt eller riskerar att skadas. Båtar kan man laga, men det kan vara besvärligare med kroppsdelar.

HA GÄRNA EN lös fendert till hands om du hamnar i något trångt läge. Misslyckas du med din tillläggning, det händer alla, så är det bara att åka ut igen och börja om. Bry dig inte om den eventuella publiken i hamnen, de som har båt har med all säkerhet också missat någon gång. Förresten, de flesta båtmänniskor är bussiga och hjälper gärna till om de kan. Öva tillläggning många gånger och du kommer känna dig allt säkrare. Att landa lugnt och snyggt i en trång hamn inför publik känns inte fel. Ha en riktigt fin sommar med eleganta tilläggningar.

Och tjejer: ta över roder och reglage och visa att ni kan! ☺